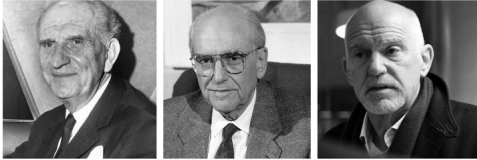

Ο Οκτώ βριος και οι τρεις γενιές των Παπανδρέου συνευρέθησαν σε σημαντικές εξελίξεις στην γεμάτη αναταράξεις πολιτική σκηνή της Ελλάδας.

Σαν να είχαν μια ιδιαίτερη σχέση. Ιδού και η πλοκή της.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου, ανέλαβε για πρώτη φορά πρωθυπουργός της Ελλάδας, εκτός Ελλάδας. Τον Απρίλιο του 1944 διορίστηκε μεταξύ Καίρου και Λιβάνου πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου. Έξι μήνες αργότερα, και άλλες έξι ημέρες μετά την αποχώρηση των Γερμανικών δυνάμεων, κατέφθασε στην Ελλάδα ως ο πρωθυπουργός της απελευθέρωσης. Εκείνη την μέρα που ανέβηκε στο βράχο της Ακρόπολης των Αθηνών και ύψωσε τη γαλανόλευκη ήταν Τετάρτη 18 Οκτωβρίου 1944.

Χρόνια αργότερα και με πολλά γεγονότα να μεσολαβούν είχε αποκτήσει τον χαρακτηρισμό «ο γέρος της Δημοκρατίας». Έμελλε όμως να σβήσει σε χουντικό καθεστώς όταν μια βαριά γαστρορραγία στις 25 Οκτωβρίου του 1968 τον έστειλε στον Ευαγγελισμό. Τις πρώτες πρωινές ώρες της πρώτης Νοεμβρίου εγκατέλειψε τα εγκόσμια.

Τριανταεπτά χρόνια ακριβώς μετά την άφιξη του πρωθυπουργού πατέρα του στην ελεύθερη πια Αθήνα, ο Ανδρέας Παπανδρέου κέρδιζε με άνεση τις περίφημες εκλογές της «Αλλαγής». Ήταν Κυριακή 18 Οκτωβρίου του 1981 και η Ελλάδα ήταν ένας άλλος τόπος σε σχέση με την μεταπολεμική και προεμφυλιακή Ελλάδα, αλλά και σε αυτό που είναι σήμερα.

Ο πρώτος σοσιαλιστής πρωθυπουργός με μια συνθηματολογία αρκετά λεηλατημένη από την Αριστερά, που σοκάρισε το παραδοσιακά συντηρητικό αστικό και μικροαστικό τμήμα του πληθυσμού, έδωσε συνέντευξη στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο ABC την Τετάρτη 27

Οκτωβρίου. Οι δημοσιογράφοι τον προλόγισαν ως «*πρώην Αμερικανό πολίτη που έγινε πρωθυπουργός της Ελλάδας*» και προσπάθησαν με ευγενικό τρόπο να τον στριμώξουν σχετικά με τις βαθιά αντιαμερικανικές και αντινατοϊκές προεκλογικές του θέσεις.

Ήρεμος, ψύχραιμος, με λόγο σταθερό, βγήκε τότε ο Ανδρέας στο γυαλί και κράτησε μια θαυμαστή ισορροπία ανάμεσα στα θερμά συνθήματα της βάσης που δονούσαν την μεταπολιτευτική χώρα και στα θέματα που έπρεπε να αντιμετωπίσει ως υπεύθυνη κυβέρνηση. Κάποιοι διαπίστωσαν το πρώτο βήμα της κυβίστησης, κάποιοι άλλοι την πρώτη υπερήφανη στάση απέναντι στις Η.Π.Α. Έτσι, ανάμεσα σε τόσο διαφορετικές εκτιμήσεις θα κυλούσαν και τα χρόνια της εξουσίας του.

Μετά από επτά χρόνια πρωθυπουργία και φθοράς, φθάσαμε σε εκείνο το Σαββάτο. Κάτω από ένα νεφοσκεπή ουρανό στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, άνοιγε η πόρτα αποβίβασης του Airbus A300-B4 ονόματι «Οδυσσέας». Βγήκε ο ηγέτης μετά την περιπέτεια και τα παρελκόμενα του Herefield και από κάτω το πλήθος τον αποθέωνε. Τι επιστροφή! Μέσα στο βράσιμο, μάλιστα, του σκανδάλου της τράπεζας Κρήτης. Και καθώς έχει κατέβει λίγα σκαλοπάτια, κοντοστέκεται, γυρνάει υψώνει το δεξί χέρι και κάνει το διαβόητο νεύμα στη γυναίκα που έμελλε να είναι η τελευταία σύζυγός του. Ήταν 22 Οκτωβρίου του 1988. Και οπωσδήποτε όλα ήταν διαφορετικά από τις 12 Οκτωβρίου του 1966, όταν χιλιάδες οπαδοί τον υποδέχθηκαν κατά την επιστροφή από περιοδεία στη Σκανδιναβία, με ένα πανό που έγραφε: «*Καλώς όρισε Κένεντι της Ελλάδος*». Του είχε ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη με την κατηγορία της «*συνωμοσίας προς εκτέλεσιν πράξεων εσχάτης προδοσίας*» για την γνωστή υπόθεση ΑΣΠΙΔΑ.

Θα περάσουν, από το '88 και την επιστροφή από το Herefield, άλλα πέντε χρόνια, με ειδικά δικαστήρια, αμφισβήτηση, με μειωμένη λόγω ασθένειας ενεργητικότητα, με τον βασικό του αντίπαλο να έχει την εξουσία, αλλά και με τις χαρές ενός απροσδόκητου, όσο και απρόβλεπτου γάμου, που μας οδήγησε μια ολότελα διαφορετική εικόνα του.

Κυριακή 10 Οκτωβρίου 1993 και ο Ανδρέας καταγράφει την τελευταία εκλογική του νίκη. Για τους οπαδούς του, ολοκληρωτική επιστροφή. Για τους εχθρούς του κατάντια. Για τους πιστούς της ιδρυτικής διακήρυξης της 3ης του Σεπτεμβρίου απογοήτευση. Στην κλεψύδρα της ζωής του, δεν απέμεναν παρά 32 μήνες, 27 από τους οποίους ήταν πρωθυπουργός.

Από την ημέρα που ο Ανδρέας εγκατέλειψε τα εγκόσμια μεσολάβησαν οι κυβερνήσεις του εκσυγχρονιστού διαδόχου του, μα και του συνονόματου και συνεπώνυμου του Εθνάρχη, ηγέτη της Ν.Δ. Ζουμερά χρόνια με την απελευθέρωση της τραπεζικής πίστης, την μικρά αναδιανομή του πλούτου μέσω Χ.Α.Α., τους Ολυμπιακούς αγώνες εν Ελλάδι, το ενιαίο νόμισμα, όλα αυτά που συνέθεσαν ένα έντονο πάρτυ.

Και φθάνουμε στις βουλευτικές εκλογές του 2009. Με άτυπο σύνθημα «*λεφτά υπάρχουν*» ο τρίτος των Παπανδρέου, ο εγγονός του Γεωργίου, ο υιός του Ανδρέα κερδίζει την αναμέτρηση. Διεξήχθησαν πρόωρα και το ημερολόγιο έγραφε 4 Οκτωβρίου. Σε λιγότερο από επτά μήνες είχε προσδέσει τον τόπο στο άρμα των Μνημονίων. Μοιραία η λαϊκή φωνή του προσέδωσε μια σωρεία όχι και τόσο ευγενικών χαρακτηρισμών. Ελάχιστοι από αυτούς, μετά από 12 χρόνια, ακούγονται άδικοι.

Εγκατέλειψε αργότερα το κίνημα, συγκρότησε νέο πολιτικό σχηματισμό που δεν πρόκαμε, συνδέθηκε με το Κιν.Αλ. και λίγο πριν τα 70 του χρόνια με λευκό υπογένειο έθεσε υποψηφιότητα για την κοινοτική ηγεσία, επισύροντας και την μήνιν της μητριάς του. Ήταν 20 Οκτωβρίου του 2021.

Ποιος ξέρει τι θα συμβεί με τους νυν ή τους επόμενους Παπανδρέου τους επόμενους Οκτώβρηδες;